

Az első számról csak annyit: anyaga igen változatos, közül hazai klasszikus és kortárs költőket, megszólaltatja a több száz évvel ezelőtti kínai költőket ugyanúgy, mint Mao Cetungot, és számos költő kötetéről hoz méltatást.

BORDÁS Győző

RÉGI FOLYÓIRAT — ÚJ KÖNTÖSBEN

Problemi — Literatura, Ljubljana, jun—jul. 1975. (številka 6—7)

Az irodalmi folyóirat csak akkor tud maradéktalanul eleget tenni rendelkezésének, ha lépést tart az irodalmi élet fejlődésével, ha figyelemmel kíséri annak mindennapjait — nemcsak nemzeti, hanem nemzetközi viszonylatban is —, ha foglalkozik az irodalom elméleti és gyakorlati kérdéseivel és közli az ezzel kapcsolatos vitákat, észrevételeket, véleményeket. Az irodalmi folyóirat legyen mindig aktuális, a maga nemében sokrétű, tájékoztassa olvasótáborát mindenről időben. Líra, próza, dráma, esszé, tanulmány és kritika egyaránt helyet követel benne, hogy egyáltalán átfogó kép alakuljon ki napjaink irodalmi életéről.

A *Problemi — Razprave* nevű szlovén irodalmi folyóirat szerkesztőgárdája, szem előtt tartva az említett alapvető követelményeket, felülvizsgálta eddigi tevékenységét, és néhány komoly hiányosságot állapított meg: nem kísérték kellő figyelemmel, sem megfelelő tempóban, a szlovén irodalmi élet fejlődését és e fejlődési folyamat során kialakult minőségi változásokat; a meglehetősen egyszemélyes témaválasztás pedig nem elégítette ki az olvasók érdeklődési körét. Új szerkesztőséget alakítottak, új koncepciót dolgoztak ki, és átszervezték a folyóiratot. Ennek eredményeként jelent meg az 1975-ös június—júliusi összevont szám (6—7),

Problemi — Literatura címmel, mely minőségileg is, mennyiségileg is újat és jobbat nyújt az olvasóknak.

A Poezija in proza rovatban mai szlovén írók és költők munkáiból kapunk ízelítőt. A dráma műfaját, Dramatika cím alatt, Andrej Brvar hangjátéka (*Glanc na golši*) és Pavle Lužan: *Bumerang* című, négyrészes vígjátéka képviseli. Mindkét szerző műve nyílt, fesztelen hangnemben, egyszerű, közvetlen nyelven a ma emberéről szól.

A Kritika rovat Braco Rotar írásának második részét közli (O nekem pojmovanju vrednost II). A szerző a művészeteken, elsősorban az irodalmon belül kialakított érték és értékrendszer fogalmáról ír, revízió alá veszi a témáról kialakított tudományos nézeteket. Kiindulópontjait Claude Lévi-Strauss és Jurij M. Lotman munkái képezik, de szintetikus jellegű, alapos tanulmányában hivatkozik Saussure-re, Jakobsonra, és V. Milić álláspontjára. (V. Milić: *Sociološki metod*, Beograd, 1965.)

A *Problemi — Literatura* zárófejezetében (Esejistika) a legnyilvánvalóbb a folyóirat gazdagodása. Fokozott figyelmet érdemlő, érdekes, olvasmányos, ugyanakkor tudományos szinten mozgó tanulmányok és elmélkedések sorából állt össze.

Samo Simčič a görög dráma világába vezet bennünket *Ojdip*, sfgina in Dioniz címen. Szophoklész drámatrilógiájának első két részét, az *Odidipusz királyt* és az *Oidipusz Kolónoszban* elemzi tüzesebben, mind formái, mind tartalmi szempontból. Vizsgálódásának középpontjában *Oidipusz*, *Téba királya* áll, vele kapcsolatban azonban a

szerző életre kelti az egész görög mitológiát. Oidipusz jelleme alakulásának és összetett lelkvilágának elemzéséből tér át Szophoklész jellem- és lélekábrázolására, valamint a görög dráma formai kérdéseire és a mitológiával való szoros kapcsolatára.

Manapság gyakran elhangzik irodalmi körökben, hogy a képregények száradat éljük. Ranko Munitić közelebről is szemügyre veszi ezt az állítást. Világviszonylatról mérlegel, konkrét statisztikai adatokkal érvel, francia, angol, amerikai, hazai stb. szakemberek véleményét ismerteti arra vonatkozólag, hogy művészetnek tekinthető-e a képregény és egyáltalán miben rejlik népszerűségének titka (Strip — de veta umetnost?). Arra a megállapításra jut, hogy a képregény olyan sajátos jegyekkel rendelkezik, amelyek pontosan megfelelnek a 20. századi ember élettempójának, egész magatartásának. Például: a vizuális közlés, a sajátos technikai kivitel, az érdekes téma, az eredeti, közvetlen, tömör nyelvezet stb. Munitić foglalkozik a képregény kialakulásának és fejlődésének történetével, szókészletével és a kommunikáció-

ban betöltött szerepével is. Tanulmányának befejező részét a következő számban olvashatjuk majd.

Adriano Spotala az úgynevezett totális költészetéről (Proti totalni poeziji), Denis Poniž pedig a konkrét poézis tipológiájának felállításához vezető út fázisairól és problémáiról ír (Prispevek k tipologiji konkretne poezije).

Végül meg kell említenünk Taras Kermauner három elmékedését (Tri razprave). A tradicionális és a modern költészet közti különbséget (Razlika med tradicionalno in moderno poezijo) taglaló írás egy irodalmi est bevezető, vitaindító szövege, a másik kettő pedig recenzió Ivan Feo-Volarič és Blaž Ogorevc köteteiről. (Ivan Feo-Volarič: Desperado Tonic Watter; Blaž Ogorevc: Prsilno zreli paradiznik) Pozitív hangnemben, bátorítóan és elismerően szól a két fiatal költő verseiről.

Ismertetőnk végén leszögezhetjük: az új szerkesztőgárda gondosabb, körültekintőbb válogatással, a témakörök kiszélesítésével és ötletes csoportosításával igényesebb és tartalmasabb számot tett a *Problemi* olvasóinak asztalára.

POLYÁK Márta